

Regional plan for forsyningsberedskap

Delplan til regional beredskapsplan
V1 18.11.21

Planen er godkjent av konserndirektør 18.11.21

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1. MÅL OG PRINSIPPER FOR BEREDSKAP SARBEIDET.....	3
2. NASJONALE RAMMER.....	3
3. REGIONALE RAMMER	3
3.1. SÆRSKILT SAMMENHENG MELLOM DENNE PLANEN OG ØVRIGE REGIONALE DELPLANER	3
3.2. REVISJON AV PLANEN.....	4
4. AKTØRER, ROLLER, ANSVAR OG SAMHANDLING	4
4.1. HELSE SØR-ØST RHF.....	4
4.2. HELSE SØR-ØST REGIONALE FORSYNINGSLØSNING (REGIONALT FORSYNINGSSENTER)	5
4.3. SYKEHUSPARTNER HF	5
4.4. SYKEHUSINNKJØP HF	5
4.5. HELSEFORETAKENE	5
4.6. NASJONALT SENTER FOR LEGEMIDDELMANGEL OG LEGEMIDDELBEREDSKAP I SPESIALISTHELSETJENESTEN	6
4.7. NASJONALT CBRNE-SENTER	6
4.8. EKSTERNE LEVERANDØRER	6
4.9. EKSTERNE FORVALTERE AV INFRASTRUKTUR	6
4.9.1. Strømforsyning	7
4.9.2. Drivstofforsyning.....	7
4.9.3. Vannforsyning	7
4.9.4. Matforsyning	7
5. SÆRSKILTE FORHOLD OG PRINSIPPER.....	7
5.1. PANDEMI.....	7
5.2. LEGEMIDLER.....	8
5.3. PRINSIPPER OG SAMORDNING VED FORSYNINGSKNAPPHEIT	8
6. ETABLERE BEREDSKAPSLEDELSE, RAPPORTERE OG HÅNDBERE	8
7. VARSLING VED HENDELSER OG KRISER VED FORSYNINGSSVIKT	8

1. Mål og prinsipper for beredskapsarbeidet

Regional plan for forsyningsberedskap er en del av den regionale beredskapsplanen for Helse Sør-Øst og beskriver prinsipper, ansvar, myndighet, ledelses- og kommunikasjonslinjer som er nødvendig for å ivareta forsyningsikkerheten i Helse Sør-Øst.

Planen bygger på lover, forskrifter og prinsipper lagt i Nasjonal helseberedskapsplan. De føringer som er lagt i denne planen skal gjenspeiles i de lokale planverkene til aktørene som er omfattet av denne planen i Helse Sør-Øst, slik at dette er helhetlig og samordnet.

Planen bygger på tidligere arbeid og rapporter med ROS- og sårbarhetsanalyser samt veiledninger fra direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap.

2. Nasjonale rammer

I nasjonal helseberedskapsplan av 01.01.2018 foreligger det en rekke krav knyttet til forsyning:

- Forskrift av 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap
- Grossistforskriften Forskrift 21. desember 1993 nr. 1219 om grossistvirksomhet med legemidler
- Drikkevannsforskriften Forskrift 22. desember 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann
- Forskrift om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen, (kraftberedskapsforskriften), 01.01.2019
- Lov 16.12.2011 nr. 65 om næringsberedskap (næringsberedskapsloven) har formål å avhjelpe forsyningsmessige konsekvenser av kriser ved å styrke tilgang på varer og tjenester og sørge for nødvendig prioritering og omfordeling av varer og tjenester ved samarbeid mellom offentlige myndigheter og næringsdrivende
- Lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven fra 4. juli 2003) og eForvaltningsforskriften av 01.07.2004)

3. Regionale rammer

Konserndirektør i Helse Sør-Øst RHF har ansvar for utarbeidelse, implementering og rullering av planen.

Regional plan for forsyningsberedskap omfatter forsyning av medisinsk utstyr og annet forbruksmateriell som helseforetakene i Helse Sør-Øst benytter. Planen omfatter i tillegg legemidler distribuert via Helse Sør-Øst forsyningscenter og legemidler som kjøpes direkte inn til helseforetakene fra andre leverandører. Kritisk infrastruktur for forsyning til helseforetakene i Helse Sør-Øst er også beskrevet i planen.

3.1. *Særskilt sammenheng mellom denne planen og øvrige regionale delplaner*

- I delplan «Regional plan for legemiddelberedskap» beskrives forsyningsberedskap knyttet til legemidler til spesialisthelsetjenesten og sykehusapotekene med tilhørende veiledninger.
- I delplan «Regional beredskapsplan for pandemi og alvorlig smittsom sykdom» beskrives rammebetingelser, beredskap, kommunikasjon og ledelse ved en pandemisk situasjon.
- I delplan «Regional plan for sivilt militært samarbeid» beskrives føringer som gjelder ved bistand til helsehjelp som vil kunne påvirke forsyning av materiell i kriser og krig.

3.2. Revisjon av planen

Planen gjennomgås årlig som en del av regional beredskapsplan for å hensynta endringer som følge av risikovurderinger og nye føringer for planen. Forbedringsarbeid følges opp i handlingsplaner og implementeres i planverket ved nye revisjoner.

4. Aktører, roller, ansvar og samhandling

Aktørene omfattet av den regionale planen har selvstendig ansvar for å etablere god virksomhetsstyring gjennom egne kvalitetssystemer og planverk. Aktørene skal som del av planverket foreta jevnlig øvelser knyttet til ulike hendelser, foreta risikovurderinger og iverksette tiltak for å redusere risiko for svikt i forsyningen.

Følgende aktører har en rolle i «Regional plan for forsyningsberedskap»:

- Helse Sør-Øst RHF
- Helse Sør-Øst Regionale forsyningsssenter
- Sykehuspartner HF
- Sykehusinnkjøp HF
- Helseforetakene med sykehustjenester
- Nasjonalt senter for legemiddelmangel legemiddelberedskap i spesialisthelsetjenesten
- Nasjonalt CBRNE-senter
- Eksterne leverandører til Helse Sør-Øst

I tillegg er det tett samhandling med eksterne aktører som forvalter kritisk infrastruktur som virksomhetene i Helse Sør-Øst er avhengige av.

4.1. Helse Sør-Øst RHF

I tråd med ansvarsprinsippet og øvrige bestemmelser i helselovgivningen, har Helse Sør-Øst RHF det overordnede ansvaret for spesialisthelsetjenestens beredskapsforberedelser og beredskapsarbeid. Tjenestene ytes gjennom helseforetakene og av private aktører med avtaler med Helse Sør-Øst RHF.

Beredskapsansvaret innebærer å utarbeide planverk, samt koordinere beredskapsarbeidet i helseregionen. Dette gjelder både mellom helseforetakene og med samarbeidende kommuner og virksomheter samt helse- og omsorgsdepartementet. Helse Sør-Øst RHF har ansvaret for beredskapsledelse ved større kriser eller beredskapshendelser som rammer hele eller deler av regionen. God dialog mellom medisinsk faglig kompetanse og innkjøps- og logistikkompetanse skal bidra til at helseforetakene og Helse Sør-Øst som helhet er godt forberedt beredskapsmessig.

Helse Sør-Øst RHF har etablert et eget regionalt forsyningsssenter med varesortiment som forsynes ut til helseforetakene i regionen. Øvrige varer går fra leverandører direkte til helseforetakenes varemottak.

Det er etablert en egen enhet i Helse Sør-Øst RHF «Regional forsyningsløsning (RFL)» som er ansvarlig for oppfølging av driften ved regionalt forsyningsssenter.

4.2. Helse Sør-Øst Regionale forsyningsløsning (Regionalt forsyningsssenter)

Helse Sør-Øst RHF har avtale med ekstern logistikkoperatør som utfører den daglige driften ved regionalt forsyningsssenter. Helse Sør-Øst RHF eier lagerbeholdningen og følger opp avtalen ved regionalt forsyningsssenter.

Regionalt forsyningsssenter er hovedleverandør av forbruksmateriell til helseforetakene i Helse Sør-Øst og følger opp leveringskvalitet fra leverandører. Helse Sør-Øst logistikkbetingelser regulerer krav til leverandørene.

Fra 2021 opptrer Regionalt forsyningsssenter som direktegrossist på utvalgte nasjonale legemidler. Eksempler på dette er voluminøse varer eller andre varer med egenskaper som ikke er egnet for levering gjennom apotekene (eksempler er infusjons- og skyllevæsker og dialyse). Oppstår mangel på disse legemidlene vil «Nasjonalt senter for legemiddelangel og legemiddelberedskap i spesialisthelsetjenesten» bistå innkjøp- og logistikkfunksjonen.

Helse Sør-Øst RHF har ansvar for beredskapen i den regionale forsyningsløsningen gjennom egne beredskapsplaner. Dette ansvaret ivaretas av enheten Regional forsyningsløsning (RFL).

Ekstern logistikkoperatør ved regionalt forsyningsssenter har ansvar for egen beredskap gjennom lokal beredskapsplan og kontinuitetsplan. Regionalt forsyningsssenter har vakttelefon 24/7/365 som kan kontaktes alle dager i året ved akutt behov for levering av lagerførte varer utover ordinær åpningstid.

4.3. Sykehuspartner HF

Innen området innkjøp og logistikk har Sykehuspartner HF ansvaret for systemstøtte og drift av det regionale innkjøps- og logistikksystemet og håndtering av artikkeldata og varekatalogen til helseforetakene.

4.4. Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF eies av de fire regionale helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF har ansvar for gjennomføring av lokale, regionale og nasjonale anskaffelser og for oppfølging og forvaltning av inngåtte avtaler.

Sykehusinnkjøp HF har ansvar for gjennomføring av risikovurdering i anskaffelser. Krav for å ivareta forsyningsikkerheten stilles gjennom avtalevilkår i inngåtte avtaler. Sykehusinnkjøp HF håndterer hendelser knyttet til oppfølging av avtalenes forpliktelser inkludert Helse Sør-Øst Logistikkbetingelser og krav til beredskap knyttet til avtalene.

4.5. Helseforetakene

Helseforetakene er selvstendige pliktsubjekt og har ansvar for forsyningslogistikken internt. Foretaksstyrene og ledelsen har selvstendig ansvar for å følge opp alle lovkrav, etablere god virksomhetsstyring og foreta lukking av avvik.

Helseforetakene skal i henhold til Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. § 8, sørge for å ha tilfredsstillende sikkerhet for forsyning av viktig materiell, utstyr og legemidler.

Helseforetakenes innkjøps- og logistikksystemer inneholder informasjon om hvilke varer som leveres via regionalt forsyningscenter og hvilke varer som leveres direkte fra leverandører. Andre fagsystemer inneholder øvrig informasjon om varegrupper og leverandører.

4.6. Nasjonalt senter for legemiddelmangel og legemiddelberedskap i spesialisthelsetjenesten

Det nasjonale senterets oppgave er å overvåke forsynings situasjonen for legemidler, kartlegging av problemer og mangelsituasjoner som oppstår, finne løsninger og kommunisere disse til alle berørte parter for legemiddelområdet samlet.

4.7. Nasjonalt CBRNE-senter

Det nasjonale CBRNE-senteret er etablert ved Oslo universitetssykehus HF. Ved behov for spesialutstyr i forbindelse hendelser hvor radioaktiv stråling (N=Nukleær), biologiske agens (B=Biologisk) eller kjemiske stoffer (C=Chemical) er involvert, skal CBRNE senteret ved Oslo universitetssykehus kontaktes direkte. Se for øvrig nasjonal strategi for CBRNE-beredskap 2016–2020 - regjeringen.no og Nasjonale faglige retningslinjer for håndtering av personskade ved CBRNE-hendelser (helsedirektoratet.no).

4.8. Eksterne Leverandører

Leverandører på lokale, regionale og nasjonale avtaler har ansvar for å levere materiell iht. inngåtte avtaler. Dialog mellom aktørene om forventede volum skal bidra i mer helhetlig planlegging for drift inkludert etterspørselssvingninger. Helse Sør-Øst logistikkbetingelser styrer betingelser for leveranser inn til helseforetakene og regionalt forsyningscenter på avtaler som inngås av Sykehusinnkjøp HF.

Iht. logistikkbetingelsene kan det sanksjoneres mot leverandører som ikke har tilfredsstillende leveranse kvalitet. I de innkjøpsavtaler hvor det er spesifisert krav til beredskapslager, er leverandørene pliktet å holde eget avsatt beredskapslager.

4.9. Eksterne forvaltere av infrastruktur

Helseforetakene skal ha systemer og tiltak for å sikre bortfall av kritiske innsatsfaktorer (legemidler og medisinsk utstyr, mat, vann- og strømforsyning). Mangel på kritisk infrastruktur vil virke inn på forsyningskjeden og beredskapen må dimensjoneres med hensyn til risiko knyttet til slike hendelser. Planene skal omfatte tjenester som etter lov eller avtale blir utført av private som del av tjenestene, jf. helseberedskapsloven §2-2. I arbeidet med lokale planer må det tas hensyn til dette.

Det generelle ansvaret for sikkerheten i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner beskrives på følgende måte i St.meld. nr. 22 (2007–2008):

- «Ansvaret for beskyttelse av kritisk infrastruktur ligger til eier eller operatør av infrastrukturen og følger sektoransvaret (ansvars- og nærhetsprinsippet)»
- «Alle offentlige myndigheter skal stille tydelige krav, føre effektive tilsyn og sikre god beredskap. Samtidig må den enkelte bedrift være bevisst sitt ansvar for sikkerheten. Den enkelte av oss har også et ansvar for å være forberedt på avbrudd i forsyningen av viktige tjenester og varer»

4.9.1. Strømforsyning

Strømforsyning er nødvendig for driften av medisinsk utstyr, oppvarming, IKT-løsninger og produksjon av sterilt vann.

Statnett SF har systemansvar for strømforsyning i Norge, mens strømlleverandør har ansvar for leveransen av elektrisitet til sluttbruker. Beredskapsansvaret til kraftselskapene er gitt i beredskapsforskriften. Formålet med denne er å sikre at energiforsyningen opprettholdes, og at normal forsyning gjenopprettes på en effektiv og sikker måte etter ekstraordinære situasjoner.

4.9.2. Drivstofforsyning

Norske myndigheter har gjennom lov og forskrift om beredskapslagring av petroleum pålagt produsenter og importører av petroleumsprodukter å holde beredskapslager.

I nasjonal rammeavtale for drivstoff er det stilt krav til leverandør om at ved hendelser som omhandler bortfall av strøm skal leverandør legge til rette for mulighet for fylling innenfor rimelige avstander. Dette kravet er gjeldende for hele landet.

4.9.3. Vannforsyning

Vannforsyning skjer via kommunale vannforsyningssystemer. Drikkevannsforskriften inneholder krav til vannverkseier om å gjennomføre nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeide beredskapsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann av tilfredsstillende kvalitet til enhver tid.

4.9.4. Matforsyning

Næringsberedskapsloven styrer beredskapen knyttet til matvarer. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har koordineringsansvaret for matvareforsyning i en krisesituasjon. Planlegging og håndtering av forsyningskriser gjøres i samarbeid med matvaredistributørene gjennom «Rådet for matvareberedskap» som velger ut produkter som skal inngå i kriseberedskapen. Hvert firma er pålagt å ha egne planer som samlet ivaretas av NFD.

5. Særskilte forhold og prinsipper

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap foretar analyser av risiko og sårbarhet i samfunnet. Scenario «pandemi» og «legemiddelmangel» anses å ha størst risiko og konsekvens for svikt i vareforsyning og skal hensyntas i planverket og i behovet for å samordne planer.

5.1 Pandemi

Helse og omsorgsdepartementet har gitt Helse Sør-Øst i oppdrag å drifte nasjonalt beredskapslager for smittevernustyr fram til permanent struktur er etablert. De fire helseregionene har i felleskap fått i oppdrag fra Helse og omsorgsdepartementet å anbefale en framtidig modell for nasjonal beredskap for smittevernustyr i 2022. Nasjonalt beredskapslager ble etablert gjennom Covid-19 pandemien og sikrer et behov tilsvarende 6 måneders totalforbruk i en pandemi. I tillegg har helseregionene etablert beredskapslager tilsvarende 8 måneders forbruk i spesialisthelsetjenesten i en pandemi. Helse Sør-Øst forholder seg til de retningslinjer som gjelder ved pandemi.

5.2. Legemidler

I delplan «Regional plan for legemiddelberedskap» beskrives forsyningsberedskap knyttet til legemidler til spesialisthelsetjenesten og sykehusapotekene med tilhørende veiledninger. For området infusjons- og skyllevæsker er det definert krav til beredskapslager i avtalene, i tillegg til krav til sikkerhetslager ved regionalt forsyningscenter.

5.3. Prinsipper og samordning ved forsyningsknapphet

Følgende overordnede prinsipper ligger til grunn i en beredskapssituasjon ved behov for regional eller nasjonal samordning:

- Varer skal bestilles i de samme kanaler og systemer som er etablert under normaldrift.
- Rasjoneringsprinsipper i normaldrift (ved knapphet) foreligger for Helse Sør-Øst forsyningscenter for sykehus med og uten sentrallager.
- Avtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF med Helse Sør-Øst logistikkbetingelser styrer forpliktelser knyttet til å tilby samme eller tilsvarende produkt til uendrede betingelser.
- Sykehusinnkjøp har inngått nasjonale avtaler med krav til beredskap og/eller beredskapslager hos leverandør.
- I nasjonale avtaler knyttet til infusjons- og skyllevæsker samt peritoneal dialyse, er det krav til beredskapslager. Dette er hensyntatt ved dimensjonering av sikkerhetslager ved regionalt forsyningscenter.
- Ved behov for materiell som ikke er omfattet av eksisterende avtaler, skal det etableres egne avtaler. Sykehusinnkjøp HF, på vegne av Helse Sør-Øst RHF, er da ansvarlig for inngåelse og koordinering av innkjøpsavtaler for alle helseforetakene i Helse Sør-Øst.
- Ved særskilte hendelser som medfører knapphet på kritiske varer i markedet vil det kunne vurderes å gjennomføre direkteanskaffelser. Dette må avklares med administrerende direktør i Helse Sør-Øst RHF.
- Ved særskilte hendelser, som medfører knapphet på kritiske varer, vil beredskapsledelsen i Helse Sør-Øst RHF kunne etablere midlertidige driftsorganisasjoner som styrer, prioriterer og forvalter fordeling av varer og utstyr og ressurser. Eksempler på slike varer er medisinske gasser, smittevernustyr, intensiv utstyr og annet avhengig av type hendelse.

6. Etablere beredskapsledelse, rapportere og håndtere

Ansvar for å formidle informasjon og varsle om en beredskapshendelse knyttet til forsyning, tilligger den virksomhet hvor hendelsen oppstår.

Ved hendelser der det er behov for samordning på regionalt nivå for å sikre vareforsyningen til helseforetakene, vil Helse Sør-Øst RHF iverksette beredskapsledelse.

7. Varsling ved hendelser og kriser ved forsyningssvikt

Varsling skal skje som beskrevet i regional beredskapsplan.

Mottaker av varsel skal vurdere om hendelsen er av en slik karakter at det er behov for samordning eller ikke:

1. Det er kun behov for lokal løsning og varsel tas kun til orientering
2. Det er behov for å gi informasjon til beredskapsledelse i Helse Sør-Øst RHF, men tiltak er ikke nødvendig
3. Det er behov for å iverksette og etablere regional beredskapsledelse

Varsling ved hendelser som påvirker vareforsyning:

Hendelser	Kontaktpunkt	Telefon	Varsling
Akutt behov for lagerførte varer fra regionalt forsyningssenter	Ordinær åpningstid (hverdager 07-17) kundeservice Helse Sør-Øst forsyningssenter fs.kundeservice@onemedservices.com ; Vakttelefon utenom ordinær åpningstid	40 00 21 36 40 00 21 37	Helse Sør-Øst RHF Regional forsyningsløsning skal på kopi RFL@helse-sorost.no
Akutt behov for varer som <u>ikke</u> er lagerført ved regionalt forsyningssenter	Kontakt leverandørene		Sykehusinnkjøp HF: Regionale avtaler: Avtaleforvaltningsorost@sykehusinnkjop.no Nasjonale avtaler; avtaleforvaltning@sykehusinnkjop.no Legemidler: avtaleforvalter.legemidler@sykehusinnkjop.no Helse Sør-Øst RHF Innkjøp og Logistikk skal på kopi: innkjop@helse-sorost.no ;
Akutt behov for spesialutstyr i forbindelse med CBRNE	Nasjonalt senter for CBRNE-medisin ved Oslo universitetssykehus HF generelle spørsmål (man-fre. 0830 - 1500) Telefon kun helsepersonell og nødetater	22 11 75 57 23 25 61 50	Nasjonalt senter for CBRNE-medisin cbrne@ous-hf.no ;

Ved behov for regional samordning av regional beredskapsledelse skal Helse Sør-Øst RHF varsles:

Hendelser	Kontaktpunkt
Varer ved Regionalt forsyningssenter	Helse Sør-Øst RHF Regional forsyningsløsning RFL@helse-sorost.no ;
Varer som <u>ikke</u> er lagerført ved regionalt forsyningssenter	Helse Sør-Øst RHF Innkjøp og Logistikk innkjop@helse-sorost.no ;